

Investigating the mediating role of character strengths and virtues in the relationship between gender and positive and negative excitements of elementary teachers in the classroom

Seyed Alireza Hashemi

M.A. of Curriculum, Yazd University, Yazd, Iran

Mohsen Shakeri *

Assistant Professor, Educational Sciences Dept., Yazd University, Yazd, Iran

Kazem Barzegar

Bafrooei

Associate Professor, Educational Sciences Dept., Yazd University, Yazd, Iran

Mahdieh

Estabraghi

Ph.D. Student of Educational Psychology, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran

Abstract

The aim of this study was to investigating the mediating role of character strengths and virtues in the relationship between gender and positive and negative excitements of elementary teachers in the classroom. The present study was a fundamental research that falls into the category of descriptive research and more precisely correlation of structural equations. The statistical population of this study included all primary school teachers in the academic year 2020-21 in Ashkzar city, numbering 207 people; All the people were selected using the total number method. The Peterson and Seligman (2004) Character Strengths and Virtues Questionnaire and the Villainscience (2010) Teaching Excitements Questionnaire were used to collect research data. Data were analyzed using SPSS and Amos software at both descriptive and inferential levels. The results of structural equation modeling showed that gender positively and significantly ($\beta = 0.55$) predicts character strengths and virtues. The findings also showed that character strengths and virtues positively and significantly ($\beta = 0.31$) predict positive teaching excitements and negatively and significantly predict negative teaching excitements ($\beta = -0.43$). Examination of model fit indices also showed that the final research model has a good fit. Therefore, it can be concluded that by strengthening the character strengths and virtues of elementary teachers, the experience of positive excitements in teaching can be increased to some extent and the experience of negative excitements can be reduced.

Keywords: Gender, Character strengths and virtues, Positive Teaching excitements, Negative Teaching excitements, elementary teache.

*Corresponding Author: shakerimohsen@yazd.ac.ir

How to Cite: Hashemi, S. A., Shakeri, M., Barzegar Bafrooei, K., & Estabraghi, M. (2023). Investigating the mediating role of character strengths and virtues in the relationship between gender and positive and negative excitements of elementary teachers in the classroom. *Research on Educational Leadership and Management*, 7(25), 123-143. doi: 10.22054/jrlat.2023.72020.1648

بررسی نقش میانجی فضائل و توانمندی‌های شخصیت در رابطه بین جنسیت و هیجان‌های مثبت و منفی معلمان ابتدایی در کلاس درس

سید علیرضا هاشمی کارشناس ارشد برنامه‌ریزی درسی، دانشگاه یزد، یزد، ایران

محسن شاکری * استادیار، گروه علوم تربیتی، دانشگاه یزد، یزد، ایران

کاظم برزگر فروئی دانشیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه یزد، یزد، ایران

مهدیه استبرقی دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.

چکیده

پژوهش حاضر، با هدف بررسی نقش میانجی فضائل و توانمندی‌های شخصیت در رابطه بین جنسیت و هیجان‌های مثبت و منفی معلمان ابتدایی در کلاس درس انجام شد. پژوهش حاضر یک پژوهش بنیادی بود؛ که در دسته تحقیقات توصیفی و به طور دقیق‌تر همبستگی از نوع معادلات ساختاری جای می‌گیرد. جامعه آماری این مطالعه شامل تمامی معلمان دوره ابتدایی در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ شهرستان اشکذر به تعداد ۲۰۷ نفر بود؛ که با استفاده از روش تمام شماری تمامی معلمان در پژوهش شرکت کردند. جهت گردآوری داده‌های پژوهش از پرسشنامه فضائل و توانمندی‌های شخصیت Peterson and Seligman (2004) و پرسشنامه هیجان‌پذیری در تدریس (Villainscience, 2010)، استفاده شد. داده‌ها با استفاده از نرم-افزارهای SPSS و Amos در دو سطح توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. نتایج مدل‌سازی معادلات ساختاری نشان دادند که جنسیت به طور مثبت و معنادار ($\beta = 0/55$) توانمندی‌ها و فضائل شخصیت را پیش‌بینی می‌کند. فضائل و توانمندی‌های شخصیت نیز به طور مثبت و معنادار ($\beta = 0/32$) هیجان‌های مثبت تدریس و به صورت منفی و معنادار هیجان‌های منفی تدریس ($\beta = -0/42$) را پیش‌بینی می‌کند. بررسی شاخص‌های برازش مدل نیز نشان داد که مدل نهایی پژوهش از برازش مناسبی برخوردار است؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که با تقویت فضائل و توانمندی‌های شخصیت معلمان ابتدایی می‌توان تا حدودی تجربه هیجان‌های مثبت تدریس را در آنان افزایش و تجربه هیجان‌های منفی را کاهش داد.

کلیدواژه‌ها: جنسیت، فضائل و توانمندی‌های شخصیت، معلمان ابتدایی، هیجان‌های مثبت تدریس، هیجان‌های منفی تدریس

مقدمه

تعلیم و تربیت امری وقت‌گیر و پرثمر و در عین حال دشوار است که در آن معلمان به‌عنوان نقطه آغاز هر تحول آموزشی و پرورشی، بیشترین و برترین نقش را عهده‌دار هستند. همچنین باید باور داشت که زیباترین طرح اصلاح و بازسازی آموزش و پرورش در صورت نداشتن معلم به تعداد کافی و با کیفیت مطلوب، با شکست روبه‌رو خواهد شد (ابراهیمی، ۱۳۹۹). در طول تاریخ آموزش و پرورش، معلم همواره ستون و محور تعلیم و تربیت بوده است که به صورت مستقیم در امر آموزش نقش داشته است (یغما، ۱۳۸۹). تعلیم و تربیت امری دشوار است و در این میان معلمان، برترین نقش را بر عهده دارند و نقطه آغاز هر تحول آموزشی و پرورشی به شمار می‌روند (کاوه‌ای و همکاران، ۱۳۹۳). امروزه کار معلمان مسلماً پیچیده‌تر، چالش‌انگیزتر و دشوارتر از هر زمان دیگر است (Johnson et al., 2013)، بنابراین بررسی برخی ویژگی‌های معلمان و کمک به ارتقاء آن‌ها، عملکرد معلمان را بهبود بخشیده و باعث موفقیت آنان در امر تدریس می‌شود.

عدم تعادل جنسیتی به نفع زنان در حرفه معلمی در همه جا وجود دارد. علاوه بر این، کمبود مردان در حرفه معلمی باعث نگرانی در سراسر جهان شده است (McGrath & Van Bergen, 2017). بر اساس داده‌های سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی سازمان ملل متحد یونسکو (۲۰۱۱) و سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (۲۰۱۶)، سهم معلمان مرد در سراسر جهان به طور پیوسته در حال کاهش بوده است (Ehrich et al., 2020). اولین دلیل آن این است که کودکان در این سنین برای اولین بار از خانواده خود جدا می‌شوند و چون کودکان در این سنین بیشتر با مادر خود در ارتباط هستند با انتخاب معلم خانم، سعی می‌شود کودک دچار اضطراب عاطفی نشود. وجود معلم زن چه برای دختران و چه پسران در مدارس تا حدودی می‌تواند خلأ مادر را جبران کند و باعث ایجاد علاقه و انگیزه در کودک برای حضور در مدرسه و دوری از خانواده شود از طرفی کودک با حضور در مدرسه و یادگیری علم دچار ترس و اضطراب نگردد (اصلائی و بهاروندی، ۱۳۹۷). دلیل دیگر برای این مسئله آن است که زنان اغلب شغل‌هایی را انتخاب می‌کنند که در ارتباط با دیگر افراد باشد؛ اما مردان اغلب شغل‌هایی را انتخاب می‌کنند که در ارتباط با دیگر اشیاء باشد (Ehrich et al., 2020). حال با وجود این شرایط سؤال اساسی این است که آیا جنسیت معلمان بر توانمندی‌های شخصیتی و هیجانات کلاس درس آنان تأثیرگذار خواهد بود؟

از طرفی حضور در مدرسه و کلاس، چه به‌عنوان دانش‌آموز و یا معلم می‌تواند انبوهی از هیجانات را فراخوانی کند. در واقع کلاس درس یک موقعیت بسیار تعاملی و سرشار از تجارب هیجانی را بازنمایی می‌کند. اگرچه این موضوع سال‌ها از دید صاحب‌نظران و پژوهشگران حوزه تعلیم و تربیت دور مانده بود، اما طی ۲۰ سال اخیر تلاش‌های نظری و پژوهشی ارزنده‌ای در این رابطه صورت گرفته است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که تحقیقات انجام شده در خصوص هیجانات مدرسه و کلاس درس، بیشتر بر هیجانات دانش‌آموزان متمرکز بوده‌اند (Pekrun & Linnenbrink-Garcia, 2014) و تجارب هیجانی معلمان در بافت آموزش و یادگیری کمتر مورد توجه قرار گرفته است (Frenzel et al., 2014). این در حالی است که معلم یک رکن بسیار مهم و تأثیرگذار در آموزش است و به تبع آن، هیجانات معلمان یک بخش ضروری و اساسی موقعیت‌های آموزشی محسوب می‌شود (حیات و همکاران، ۱۳۹۶). Villavicenci (2010)، هیجان‌پذیری در تدریس را از لحاظ ارزش به دو نوع منفی و مثبت تقسیم کرده است. از این جهت هیجانات تدریس به‌عنوان محرک‌های محیطی مثبت و منفی تعریف می‌شوند که نقش بازخوردی و انگیزشی و بازدارنده را در کلاس درس ایفا می‌کنند. هیجانات منفی و مثبت تدریس، تجربیات و تعامل بین معلم و یادگیرنده هستند که نتیجه آن در موفقیت و پیشرفت تحصیلی، انگیزش و یا در شکست تحصیلی دانش‌آموزان تبلور خواهد یافت. هیجانات مثبت از قبیل لذت، امیدواری و غرور تأثیر مثبتی بر انگیزش، به‌کارگیری راهبردهای یادگیری انعطاف‌پذیر و میزان درگیری با یادگیری دارد (Pekrun et al., 2002). در مقابل هیجانات منفی، از قبیل عصبانیت و اضطراب، انگیزه ضعیف را به دنبال دارد. هیجانات مثبت برای سازگاری و رفتار انسان ضروری هستند؛ زیرا آن‌ها به تجسم اهداف و چالش‌ها، باز شدن ذهن به تفکر و حل مسئله، حفظ سلامت از طریق پرورش جهندگی (فعال بودن)، ایجاد پیوندها به مهم بودن دیگران، ایجاد زمینه برای خود نظم‌دهی انفرادی و هدایت رفتار گروه‌ها، سیستم اجتماعی و مردم کمک می‌کند. با این همه محدود تلاش‌های صورت گرفته نشان می‌دهد که معلمان طیف متنوعی از هیجانات مثبت و منفی متمایز را در ارتباط با حرفه خود تجربه می‌کنند (Frenzel et al., 2014). محققان بیان کرده‌اند که سه هیجان لذت، خشم و اضطراب، بروز و نمود بیشتری در تدریس دارند. البته اخیراً غرور نیز به‌عنوان یک هیجان با اهمیت مورد تأکید قرار گرفته است (Goetz et al., 2015). در مجموع هیجانات یادشده مهم هستند و

مشخص شده است که تجربه این هیجان‌ات توسط معلم، تأثیرات قابل توجهی بر عملکرد آموزشی و اثربخشی کلاس درس و انگیزه و هیجان دانش‌آموزان دارد.

Pham and Phan (2023) معتقدند از آنجایی که ماهیت شغل تدریس شامل ذینفعان زیادی از جمله دانش‌آموزان، همکاران و مدارس می‌شود، عوامل زیادی هم در کلاس و هم خارج از آن وجود دارد که باعث ایجاد تجربیات هیجانی پیچیده معلمان می‌شود. باید توجه داشت که معلمان این هیجان‌ات را به یک شکل و یک میزان تجربه نمی‌کنند، بلکه عوامل متعدد و متنوعی که اثر متقابل بر یکدیگر دارند، در راه‌اندازی هر یک از این هیجان‌ات دخیل هستند (کمری و همکاران، ۱۳۹۹). تحقیقات نشان داده‌اند که عوامل مختلفی همچون باورهای معرفت‌شناختی (حسین‌تبار، ۱۳۹۸)، مسئولیت‌پذیری شخصی (چگینی و غلامعلی، ۱۳۹۷)، خودپنداره (Lohbeck & Frenzel, 2021)، توانایی‌ها و مهارت‌های معلمان و دانش‌آموزان (Richards, 2020)، باورهای ضمنی در مورد توانایی آموزش (Nalipay & Ku, 2019)، خودکارآمدی (Chen, 2019، Moreira-Fontán et al., 2019) و میرهاشمی روته و شکری، ۱۳۹۷) و ... می‌تواند بر هیجان‌ات تدریس معلم تأثیرگذار باشد.

در بین تمامی عوامل تأثیرگذار بر هیجان‌ات تدریس معلم، فضائل و توانمندی‌های شخصیت عاملی است که با عملکرد فرد در رابطه است. «فضائل و توانمندی‌های شخصیت» عبارت‌اند از مکانیسم‌های جداگانه‌ای که به صورت خودکار بر رفتار تأثیر نمی‌گذارند بلکه ترجیحاً فعالیت‌های فضیلت‌مندی هستند که انتخاب فضیلت را برای خود در پرتو یک برنامه‌ی زندگی رضایت‌مند در بر دارد. به این معنی که افراد می‌توانند توانمندی‌های خود را منعکس و در مورد آن‌ها با دیگران صحبت کنند. (بی‌باک و همکاران، ۱۳۹۳). امروزه ارتباط توانمندی‌های شخصیت با رفاه، شکوفایی و سایر نتایج مطلوب‌ترین توجه تجربی را به خود جلب کرده است (Vylobkova et al., 2023). علاوه بر این، پترسون و سلیگمن (۲۰۰۴) تأکید کردند که فضائل و توانمندی‌های شخصیت به رفاه دیگران کمک می‌کند و نشان‌دهنده ویژگی‌های ارزش اخلاقی مثبت است (Stahlmann & Ruch, 2020). از این‌رو، رفتارهای اخلاقی مربوط به نوع‌دوستی، داوطلب شدن، عدالت، شجاعت، انسانیت، میانه‌روی، دانش و خرد می‌تواند معیارهای مرتبط با توانمندی‌های شخصیت در نظر گرفته شود (Ruch et al., 2017; Gander & Wagner, 2021). فضائل و توانمندی‌های شخصیت به‌عنوان اجزاء روان‌شناختی یا فرآیندهایی تعریف شده‌اند که عناصر اصلی فضائل

بوده و فضایل را تعریف می‌کنند. فضائل و توانمندی‌های شخصیت، افراد را قادر می‌سازند تا عملکرد بهتری داشته باشند و زندگی رضایت‌مند و خوبی داشته باشند. اگرچه فضائل و توانمندی‌های شخصیت تا حدی عمومی و پایدار در نظر گرفته شده‌اند، اما پیترسون و سلیگمن دریافتند که این توانمندی‌ها می‌توانند توسط محیط فرد شکل داده شوند و بنابراین قابلیت تغییر دارند. از این رو پایداری نسبی صفات شخصیت و قابلیت تعمیم آن‌ها در موقعیت‌های گوناگون، مورد توجه خاص برای فهم رفتار و عملکرد انسان در زمینه‌های سازمانی قرار گرفته است (دخت کلنی و همکاران، ۱۳۹۲)؛ بنابراین معلم توانمند کسی است که بر دانش شخصی، مهارت‌ها و توانایی‌های خود باور داشته و درصدد ارتقای توانایی‌های خود است (بی‌باک و همکاران، ۱۳۹۳).

اگرچه پژوهشی که مستقیماً نقش واسطه‌ای فضائل و توانمندی‌های شخصیت را در رابطه بین جنسیت و هیجانات کلاس درس بررسی کرده باشد؛ یافت نشد، اما برخی تحقیقات به گونه‌ای از رابطه بین این متغیرها خبر می‌دهند. برای مثال پژوهش اصلانی و بهاروندی (۱۳۹۷) نشان داد که کیفیت تدریس معلمان زن مقطع ابتدایی به طور معناداری بالاتر از کیفیت تدریس معلمان مرد است. Scherer و همکاران (2023) نیز نشان داد زنان نسبت به مردان سطوح بالاتری از خودکارآمدی تدریس را در خود احساس می‌کنند. پژوهش Ehrich و همکاران (2020) نیز نشان داد زنان نسبت به مردان سطوح بالاتری از خودکارآمدی تدریس را در خود احساس می‌کنند. مهارت‌های روابط بین‌فردی و ارتباطی بالاتری نسبت به مردان در حوزه تدریس دارند و اشتیاق به تدریس در زنان بسیار بیشتر از مردان است. Gander و همکاران (2012) در پژوهشی نشان دادند توانمندی‌های شخصیت، پیش‌بینی کننده مثبت رفتارهای سالم و پیش‌بینی کننده منفی رفتارهای ناسالم می‌باشند. پژوهش ربانی و همکاران (۱۳۹۷) نشان داد، معلمانی که توانمندی‌های شخصیتی بالایی دارند، از خودکارآمدی بالاتری برخوردار هستند. پژوهش قدم‌پور و همکاران (۱۴۰۰) نشان داد کارآمدی جمعی معلمان و توانمندسازی روان‌شناختی آنان می‌تواند هیجانات مثبت و منفی تدریس را پیش‌بینی کند. نتایج پژوهش رستگار و همکاران (۱۳۹۹) نشان داد خوش‌بینی، خودکارآمدی، امیدواری و تاب‌آوری بر هیجانات منفی تدریس دارای اثر مستقیم و معنادار می‌باشند. نتایج پژوهش حسینی بافقی (۱۳۹۹) نیز نشان داد معلمانی که دارای مهارت‌های هیجانی اجتماعی هستند و از عهده فعالیت‌های اجتماعی تدریس

برمی‌آیند، هیجان‌های مثبت بیشتری را تجربه می‌کنند و در نتیجه رابطه مثبتی با دانش‌آموزان خود دارند.

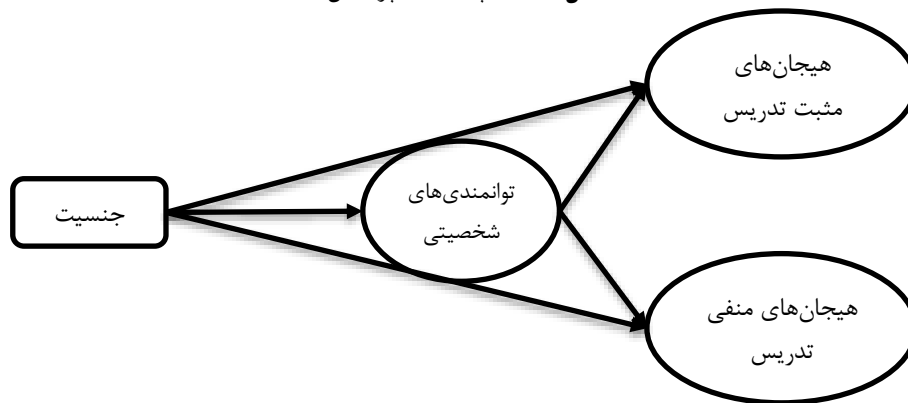
در واقع، بخش بزرگی از دانش تحقیقاتی در زمینه هیجان‌ات معلمان، به هیجان‌اتی مربوط می‌شود که در فرایند تدریس کلاسی تجربه می‌شود، چون بیشترین حجم وظایف یک معلم به تدریس اختصاص دارد و معلمان علاوه بر وقتی که صرف آماده شدن برای تدریس می‌کنند، در حدود ۴۰ تا ۵۰ درصد از اوقات کاریشان را در کلاس درس به سر می‌برند؛ بنابراین، هیجان عنصر مهمی در تدریس محسوب می‌شود، به نحوی که بر رفتار آموزشی معلم، رابطه بین معلم - دانش‌آموز و در نهایت بر بروندهای دانش‌آموزان اثر می‌گذارد و بهزیستی روان‌شناختی معلمان را تحت تأثیر قرار می‌دهد (Keller et al., 2014). با توجه به این پیامدها، به نظر می‌رسد که برای پرورش تجربیات عاطفی مثبت و کاهش اثرات نامطلوب هیجان‌ات منفی در معلمان، شناسایی و مطالعه پیشایندهای هیجان‌ات معلمان ضروری است. از نتایج این پژوهش می‌توان در امور مربوط به تدریس و کلاس‌های درس، سازمان‌دهی رابطه بین معلم و دانش‌آموز، ایجاد انگیزه در معلمان و دانش‌آموزان و همچنین شناسایی و بهبود هیجان‌ات مثبت و رفع هیجان‌ات منفی در تدریس استفاده کرد. به علاوه نتایج این پژوهش می‌تواند مورد استفاده سیاست‌گذاران، مدیران و مسئولان آموزش و پرورش قرار گیرد. با توجه به اینکه پایه ابتدایی نقش به‌سزایی در شکل‌گیری شخصیت کودک در آینده دارد و این دوره از حساسیت به‌سزایی برخوردار است؛ پژوهش حاضر در رابطه با معلمان ابتدایی انجام شده است.

با توجه به مطالب گفته‌شده، این پژوهش درصدد بررسی نقش میانجی فضائل و توانمندی‌های شخصیت، در رابطه بین جنسیت و هیجان‌های تدریس معلمان ابتدایی بود؛ بنابراین در پژوهش حاضر چهار فرضیه زیر و مدل شماره ۱ مورد بررسی قرار گرفته است:

- ۱) جنسیت معلمان ابتدایی، فضائل و توانمندی‌های شخصیت آنان را پیش‌بینی می‌کند.
- ۲) جنسیت معلمان ابتدایی، هیجان‌ات مثبت و منفی تدریس را در آنان پیش‌بینی می‌کند.
- ۳) فضائل و توانمندی‌های شخصیت معلمان ابتدایی، هیجان‌ات مثبت و منفی تدریس را در آنان پیش‌بینی می‌کند.

۴) فضائل و توانمندی‌های شخصیت در رابطه بین جنسیت و هیجان‌ات مثبت و منفی تدریس نقش واسطه‌ای دارد.

شکل ۱. مدل پیشنهادی پژوهش

روش^۱

پژوهش حاضر یک تحقیق همبستگی از نوع معادلات ساختاری بود. جامعه پژوهش حاضر را تمامی معلمان مقطع ابتدایی در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ شهرستان اشکذر به تعداد ۲۰۷ نفر را تشکیل دادند. با توجه به این که پژوهش‌های مدل‌سازی معادلات ساختاری نیاز به نمونه‌ای بیشتر از ۲۰۰ نفر دارد در این پژوهش از روش تمام شماری استفاده شد. پرسشنامه‌ها به صورت آنلاین طراحی شد و برای معلمان ابتدایی شهرستان اشکذر ارسال گردید. در نهایت داده‌های جمع‌آوری شده در قالب مدل ساختاری و در نرم‌افزار ایموس (Amos) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

ابزارهای مورد استفاده در پژوهش حاضر در ادامه بیان شده است:

پرسشنامه فضائل و توانمندی‌های شخصیت^۲ (CSVQ): برای سنجش فضائل و توانمندی‌های شخصیت معلمان از پرسشنامه فضائل و توانمندی‌های شخصیت Peterson and Seligman (2004) استفاده شد. این پرسشنامه دارای ۲۴ عبارت و شش فضیلت جهانی خرد، انسانیت، شجاعت، عدالت، میانه‌روی و تعالی است. نمره‌گذاری پرسشنامه بر اساس مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت ۵ درجه‌ای (از کاملاً مخالف تا کاملاً موافق) است. نمره آزمودنی در هر یک از عبارات نشان‌دهنده شدت توانمندی مورد نظر است. LaFollette (2010) در سه مطالعه جداگانه روایی صوری و محتوایی پرسشنامه را مورد تأیید قرار داد؛ در مطالعه وی ضریب آلفای کرونباخ همه زیر مقیاس‌ها بالاتر از ۰/۷۰ بود. در پژوهش Park و همکاران (2006) ضریب

1. method

2. Character Strengths and Virtues Questionnaire

پایایی حاصل از روش بازآزمایی در یک فاصله زمانی چهارماهه بالاتر از ۰/۷۰ به دست آمد. به علاوه پایایی پرسشنامه به روش همسانی درونی از راه محاسبه ضریب آلفای کرونباخ به میزان ۰/۸۹ به دست آمد. در پژوهش حاضر نیز پایایی این پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ ۰/۷۹ به دست آمد. همچنین روایی پرسشنامه نیز با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی مورد بررسی قرار گرفت و نتایج نشان داد تمامی مولفه‌ها دارای بار عاملی بالاتر از ۰/۳ می‌باشند. پرسشنامه هیجان‌پذیری در تدریس^۱ (TEQ): برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه استاندارد هیجان‌پذیری در تدریس Villavicencio (2010) استفاده شده است. این پرسشنامه شامل ۴۵ گویه و پنج زیرمقیاس خشم و عصبانیت، غرور و لذت، احساس گناه و شرم، ملامت و آزرده‌گی است. همانطور که ملاحظه می‌شود، در این آزمون هم هیجان‌ات مثبت و هم هیجان‌ات منفی معلم مد نظر قرار داده شده است. آزمودنی باید در یک مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای (از کاملاً مخالف = ۱ تا کاملاً موافق = ۵) میزان موافقت یا مخالفت خود را با هر یک از عبارات را مشخص سازد. در پژوهش عزیز (۱۳۹۹) ضریب آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های خشم، غرور، لذت، احساس گناه، ملامت و آزرده‌گی در دامنه ۰/۷۹ تا ۰/۹۰ به دست آمد. در پژوهش حاضر نیز پایایی خرده مقیاس‌ها با استفاده از آلفای کرونباخ در دامنه ۰/۷۲ تا ۰/۸۶ به دست آمد. همچنین روایی پرسشنامه نیز با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی مورد بررسی قرار گرفت و نتایج نشان داد تمامی مولفه‌ها دارای بار عاملی بالاتر از ۰/۳ می‌باشند.

یافته‌ها

یافته‌های توصیفی نشان داد از مجموع ۲۰۷ معلم ابتدایی شرکت‌کننده در پژوهش، ۱۲۰ نفر (۵۷/۹۷ درصد) زن و ۸۷ نفر (۴۲/۰۳ درصد) مرد بوده‌اند و اکثریت معلمان شرکت‌کننده در پژوهش (۶۵/۲ درصد) دارای مدرک کارشناسی بودند.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار متغیر هیجان‌های تدریس

متغیر	مؤلفه	تعداد گویه‌ها	میانگین	انحراف معیار	کمینه	بیشینه	میانگین/تعداد گویه‌ها
هیجان‌های منفی تدریس	خشم و عصبانیت	۱۲	۳۳/۹۷	۱۰/۷۴	۱۲	۵۵	۲/۸۳
	احساس شرم و گناه	۹	۳۰	۷/۶۵	۱۰	۴۴	۳/۳۳
	ملامت	۸	۱۸/۷۵	۷/۱۸	۸	۳۸	۲/۳۴
	آزردگی	۴	۱۲/۸۶	۳/۹۲	۴	۲۰	۳/۲۱
هیجان مثبت تدریس	هیجان‌های منفی کل	۳۳	۹۵/۵۹	۲۳/۴۲	۴۴	۱۵۶	۲/۸۹
	غرور و لذت	۱۲	۴۹	۷/۷۹	۱۲	۶۰	۴/۰۸

جدول ۱ میانگین و انحراف معیار مؤلفه‌های هیجان‌های تدریس را گزارش کرده است.

جدول ۲. میانگین و انحراف معیار متغیر فضائل و توانمندی‌های شخصیت

مؤلفه	تعداد گویه‌ها	میانگین	انحراف معیار	کمینه	بیشینه	میانگین/تعداد گویه‌ها
خرد و دانش	۵	۱۹/۲۹	۳/۲۶	۱۱	۲۵	۳/۸۶
انسانیت	۳	۱۱/۷۱	۲/۰۲	۶	۱۵	۳/۹
شجاعت	۴	۱۶/۲۶	۲/۵۲	۹	۲۰	۴/۰۶
عدالت	۳	۱۲/۵۴	۲/۰۱	۷	۱۵	۴/۱۸
میان‌روی	۴	۱۵/۴۲	۲/۶۲	۹	۲۰	۳/۸۵
تعالی	۵	۱۹/۵۳	۳/۳۸	۱۱	۲۵	۳/۹۱
توانمندی‌های کل	۲۴	۹۴/۷۷	۱۱/۶۳	۶۲	۱۲۰	۳/۹۴

جدول ۲ میانگین و انحراف معیار مؤلفه‌های فضائل و توانمندی‌های شخصیت را گزارش کرده است.

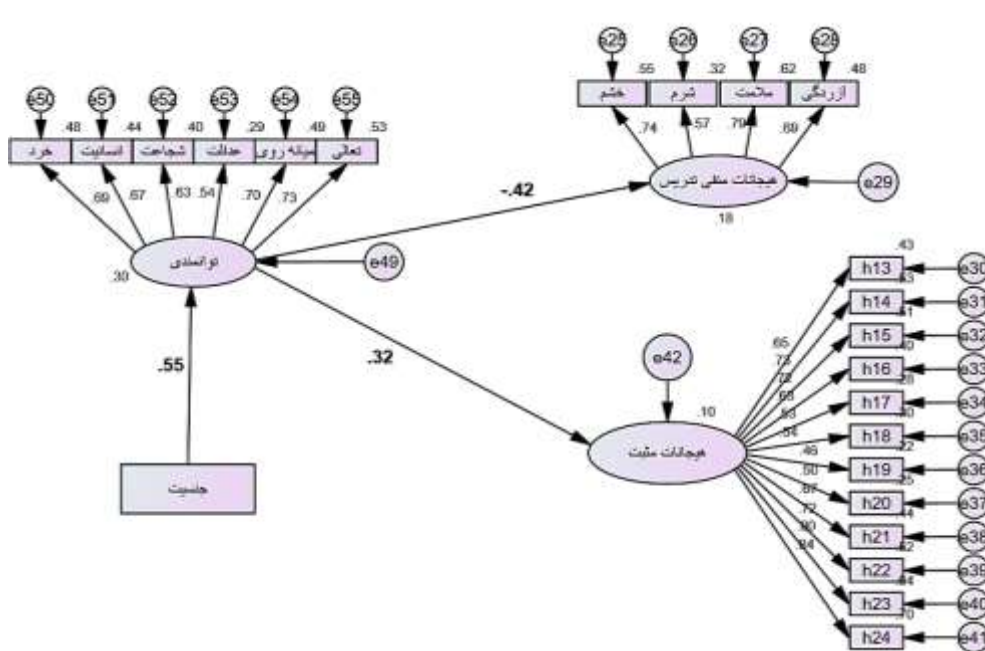
جدول ۳. ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش

ردیف	متغیرها	۱	۲	۳
۱	فضائل و توانمندی‌های شخصیت	۱		
۲	هیجان‌های مثبت تدریس	۰/۲۶۳**	۱	
۳	هیجان‌های منفی تدریس	-۰/۳۲۷**	-۰/۱۱۸	۱

** $p < 0/01$

جدول ۳ نشان داد توانمندی‌های فردی با هیجانات مثبت رابطه مثبت و معنادار در سطح $P < 0/01$ و با هیجانات منفی رابطه منفی و معنادار در سطح $P < 0/01$ دارد. پس از اطمینان از قابل قبول بودن مدل اندازه‌گیری، مدل ساختاری پژوهش در نرم‌افزار Amos ترسیم شد و مدل نهایی به شکل زیر به دست آمد.

شکل ۲. مدل ساختاری نهایی

در ادامه جدول ۴ ضرایب استاندارد و غیراستاندارد مدل ساختاری پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۴. ضرایب استاندارد و غیراستاندارد مسیرهای مستقیم در مدل ساختاری پژوهش

مسیر	ضرایب استاندارد (B)	ضرایب غیراستاندارد (β)	خطای معیار (S.E)	نسبت بحرانی (C.R)	سطح معناداری (P)
جنسیت ← توانمندی‌های شخصیت	۲/۴۶	۰/۵۵	۰/۴۶	۵/۲۶	۰/۰۰۱
توانمندی‌های شخصیت ← هیجانات منفی	-۱/۴۸	-۰/۴۲	۰/۴۲	-۳/۵۱	۰/۰۰۱
توانمندی‌های شخصیت ← هیجانات مثبت	۰/۰۸	۰/۳۲	۰/۰۳	۲/۸۶	۰/۰۰۴

بر اساس ضرایب استاندارد شده (بتا) در جدول ۴ ملاحظه شد مسیرهای مدل ساختاری پژوهش معنادار هستند. نتایج بررسی مدل نشان داد جنسیت تأثیر مثبت و معناداری بر توانمندی‌های شخصیت دارد؛ به عبارت دیگر معلمان زن توانمندی‌های شخصیتی بالاتری دارا بودند. نتایج همچنین نشان داد توانمندی‌های شخصیت تأثیر مثبت و معناداری بر هیجانات مثبت و تأثیر منفی و معناداری بر هیجانات منفی تدریس دارد. بررسی‌ها نشان داد جنسیت بر هیجانات مثبت و منفی تدریس تأثیر معناداری نداشته است؛ بنابراین مسیرهای غیرمعنادار از مدل حذف شدند.

جدول ۵. نتایج آزمون بوت استراپ برای ضرایب مسیرهای غیرمستقیم مدل ساختاری

متغیر پیش‌بین	متغیر واسطه	متغیر ملاک	اثر غیرمستقیم	حد پایین	حد بالا	سطح معناداری
جنسیت	توانمندی‌های شخصیت	هیجانات مثبت تدریس	۰/۱۸	۰/۰۹	۰/۲۸	۰/۰۰۳
جنسیت	توانمندی‌های شخصیت	هیجانات منفی تدریس	-۰/۲۳	-۰/۳۴	-۰/۱۳	۰/۰۰۱

نتایج آزمون بوت استراپ در جدول بالا نشان داد، توانمندی‌های شخصیت نقش واسطه‌ای بین جنسیت و هیجانات مثبت و منفی تدریس برقرار کرده است.

جدول ۶. شاخص‌های برازش مدل ساختاری پژوهش

GFI	RMSEA	PCFI	CFI	CIMIN/DF
۰/۸۹	۰/۰۶	۰/۷۶	۰/۹	۱/۷۵

با توجه به نتایج جدول ۶ مدل ساختاری پژوهش از برازش قابل قبولی برخوردار است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش فضائل و توانمندی‌های شخصیت در هیجان‌های مثبت و منفی معلمان ابتدایی در کلاس درس انجام شد. یافته‌های به دست آمده از مدل‌سازی معادلات ساختاری نشان داد که جنسیت تأثیر مثبت و معناداری بر توانمندی‌های شخصیت دارد. این یافته بدان معناست که معلمان زن مقطع ابتدایی توانمندی‌های شخصیتی بیشتری نسبت به معلمان مرد دارند. این یافته با نتایج پژوهش Ehrich et al (2020) همسو بوده است. در توضیح این یافته می‌توان گفت معلمان زن در مقایسه با معلمان مرد بیشتر به خودارزیابی مرکزی اهمیت می‌دهند و در اداره کلاس کمتر از سبک مداخله‌گر استفاده می‌کنند و بهتر می‌توانند کلاس

درس را مدیریت کنند و در نتیجه دانش آموزان آن‌ها از پیشرفت تحصیلی بیشتری برخوردارند. همچنین مسئولان آموزش و پرورش نیز معتقدند که در آموزش مقاطع ابتدایی و پایه، معلمان زن نسبت به مرد همیشه الویت دارند؛ و در کشور ما معمولاً برای آموزش کودکان در پایه ابتدایی معلمان زن انتخاب می‌شوند و این فقط ویژه کشور و فرهنگ ما نیست. یکی از دلایل این امر آن است که کار کردن در مدارس ابتدایی فشارهای زیادی دارد. سروکار داشتن با کودکانی که هریک به نوعی شیطنت و مشکلات خاص خودشان را دارند به درجه‌ای از صبر و خویشتن‌داری نیازمند است که تحقیقات روان‌شناسی نشان می‌دهد زنان در مقایسه با مردان به میزان بیشتری این صبر و تحمل را در برخورد با کودکان دارند. اکثر زنان در مقایسه با مردان از حمایت‌گری عاطفی بالاتر و مهربانی و خلق و خوی آرام‌تری برخوردارند و دلیل اینکه در مشاغل مانند پرستاری و شغل معلمی از حضور زنان بیشتر از مردان استقبال می‌شود نیز همین مساله است. در سنین بالاتر با توجه به اینکه فرد وارد پروسه بلوغ می‌شود و نیازهای جدید و هویت در او شکل می‌گیرد لازم است این تفکیک‌ها صورت پذیرد اما در سنین کم این نوع تفکیک جنسیتی نه تنها مناسب نیست بلکه باعث خشکی و سرد شدن فضای آموزشی و ایجاد دل‌زدگی در افراد می‌شود.

نتایج همچنین نشان داد که فضائل و توانمندی‌های شخصیت معلمان به صورت مستقیم و مثبت هیجانات مثبت تدریس را در معلمان ابتدایی پیش‌بینی می‌کند. این یافته با نتایج پژوهش‌های رستگار و همکاران (۱۳۹۸)، سلیمانی و همکاران (۱۳۹۷)، چگینی و غلامعلی (۱۳۹۷)، Nalipay and Ku (2019)، Lohbeck and Petermann (2018) و Frenzel و همکاران (2014) همسو است. به طور خاص، این یافته نشان می‌دهد، داشتن فضائل و توانمندی‌های شخصیت به معلمان کمک می‌کند تا تفاوت‌ها و شباهت‌های موجود میان دانش‌آموزان خود را درک کنند؛ به راحتی درگیری درونی ایجاد شده در خود را مدیریت و حل نمایند؛ رفتارهای همدردی و دلگرم‌کننده از خود نشان دهند. اصولاً معلمان توانمند از نیازهای اجتماعی و علمی دانش‌آموزان خود باخبر هستند و هنگام تصمیم‌گیری در مورد هدف‌ها این نیازها را در نظر می‌گیرند؛ بنابراین، معلمان دارای این ویژگی، مدارس را تبدیل به محیط‌های مطلوب، ایده‌آل و امن برای یادگیری می‌نمایند و تجارب هیجانی مثبت بیشتری از جمله احساس لذت و غرور را تجربه خواهند کرد. باید توجه داشت معلمانی که فضائل و توانمندی‌های شخصیت بالایی دارند، به احتمال زیاد انعطاف‌پذیری و انگیزه

درونی بیشتری داشته و بهتر می‌توانند از عهده مشکلات پیچیده مربوط به آموزش و دانش‌آموزان برآیند؛ در نتیجه چنین معلمان موفق معمولاً در جریان تدریس خود هیجان‌های مثبت بیشتری را تجربه می‌کنند (حسینی بافقی، ۱۳۹۹).

از طرفی باید توجه داشت که داشتن فضائل و توانمندی‌های شخصیت باعث می‌شود که معلمان در موقعیت‌های شغلی و حرفه‌ای مولدتر عمل کنند و نگرش مثبتی در رفتار و کار خود نشان دهند. معلمان توانمند برای پاسخ به نیازهای شغلی خود توانایی بیشتری از خود بروز می‌دهند و احساس بهتری نسبت به شغل، خودشان و دانش‌آموزان دارند (بی‌باک و همکاران، ۱۳۹۳). در نتیجه چنین معلمان در تدریس موفق‌تر عمل می‌کنند، بهتر می‌توانند با دانش‌آموزان خود رابطه برقرار کنند و در نهایت نتایج مثبت‌تری از آموزش خود به دست خواهند آورد و از طرفی دانش‌آموزان آنان موفقیت بیشتری را کسب خواهند. چنین معلمان به نتایج کاری خود افتخار می‌کنند و هیجان‌ات مثبت (هیجان غرور و لذت) را بیشتر تجربه می‌کنند.

یافته‌های به دست آمده از مدل‌سازی معادلات ساختاری همچنین نشان داد که فضائل و توانمندی‌های شخصیت معلمان به صورت مستقیم و منفی هیجان‌ات منفی تدریس را در معلمان ابتدایی پیش‌بینی می‌کند. این یافته با نتایج پژوهش رستگار و همکاران (۱۳۹۸)، سلیمانی و همکاران (۱۳۹۷)، چگینی و غلامعلی (۱۳۹۷) و Lohbeck and Petermann (2018) همسو است. در توضیح این یافته می‌توان گفت معلمان که فضائل و توانمندی‌های شخصیت ضعیفی دارند، توانایی بالایی برای مدیریت کلاس درس و روبه‌رو شدن با چالش‌های تدریس ندارند، آنان در کلاس درس بیشتر دچار استرس می‌شوند. استرس زیاد تأثیر منفی بر عملکرد شغلی دارد و ممکن است در نهایت به خستگی و دل‌زدگی معلم منجر شود. همچنین باید توجه داشت معلمان که در تنظیم هیجان‌های خود و در تنظیم هیجان‌ها در کلاس خود مشکل دارند، دانش‌آموزانی خواهند داشت که هیجان‌های منفی بیشتری را در کلاس تجربه می‌کنند. تجربه هیجان‌های منفی زیاد از جانب معلمان، ممکن است انگیزه درونی و احساس خودکارآمدی آن‌ها را کاهش دهد و منجر به ایجاد احساس خشم و عصبانیت و دل‌زدگی در آنان شود. از طرفی باید توجه داشت تجربه کردن هیجان‌های منفی زیاد در کلاس درس توسط دانش‌آموزان، باعث دل‌سردی و بی‌علاقگی آنان به تحصیل شده و موفقیت و پیشرفت تحصیلی آنان را کاهش می‌دهد و این افت تحصیلی دانش‌آموزان باعث ایجاد احساس شرم و گناه در معلم می‌شود.

نتایج پژوهش نشان داد جنسیت معلم تأثیر مستقیم و معناداری بر هیجانات کلاس درس ندارد. در توضیح می‌توان گفت که عوامل متعددی بر هیجانات کلاس درس معلم تأثیرگذار هستند، از جمله: جنسیت و سن دانش‌آموزان، محیط مدرسه، انتظارات والدین دانش‌آموزان، انتظارات مدیریت مدرسه، ویژگی‌های شخصیتی معلم و ...؛ بنابراین تمامی معلمان چه زن و چه مرد در کلاس درس هیجانات مثبت و منفی متعددی را تجربه می‌کنند.

یافته‌های پژوهش همچنین نشان داد توانمندی‌های شخصیتی در رابطه بین جنسیت و هیجانات کلاس درس نقش واسطه‌ای دارد. در توضیح این یافته می‌توان گفت با توجه به این که تحقیقات نیز نشان داده است که معلمان زن از خودکارآمدی تدریس و کیفیت تدریس بالاتری برخوردار می‌باشند، آنان دارای صبر و حوصله بیشتری بوده و قدرت تحمل بیشتری در برابر مشکلات رفتاری دانش‌آموزان دارند؛ بنابراین چنین افرادی به واسطه توانمندی‌هایی که دارند، هیجانات مثبت بیشتری را در کلاس تجربه می‌کنند و در نتیجه هیجانات منفی کمتری را نیز گزارش می‌دهند.

با توجه به این که پژوهش حاضر تنها در بین معلمان مقطع ابتدایی شهرستان اشکذر انجام شده است، بنابراین در تعمیم یافته‌ها به معلمان سایر مقاطع تحصیلی و سایر مناطق باید احتیاط کرد. همچنین به دلیل شیوع کرونا در زمان انجام پژوهش و ارائه پرسشنامه به صورت آنلاین به معلمان، پژوهشگر با محدودیت‌هایی در زمینه جمع‌آوری اطلاعات روبه‌رو بوده است؛ بنابراین به پژوهشگران پیشنهاد می‌شود، پژوهش‌های مشابهی در بین معلمان سایر دوره‌های تحصیلی و معلمان سایر مناطق آموزشی انجام دهند و نتایج آن‌ها با یافته‌های پژوهش حاضر مقایسه کنند. همچنین به پژوهشگران پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی به تفاوت‌های جنسیتی در زمینه متغیرهای پژوهش توجه نمایند و از روش‌های کیفی همچون مشاهده و مصاحبه استفاده کنند تا داده‌های به دست آمده قابلیت اعتماد بالاتری داشته باشند.

با توجه به این که یافته‌ها نشان داد که فضائل و توانمندی‌های شخصیت با هیجانات مثبت و منفی تدریس رابطه معناداری دارند، به مسوولان آموزش و پرورش ابتدایی، پیشنهاد می‌شود که در دوره‌های کارآموزی به این توانمندی‌های معلمان بیشتر توجه شود و در جهت ارتقای این توانمندی‌ها برنامه‌های مفیدی را تدوین نمایند. به مسوولان دخیل در امر مصاحبه و گزینش داوطلبان برای ورود به شغل معلمی پیشنهاد می‌شود تا افرادی را برای این شغل

انتخاب کنند که فضائل و توانمندی‌های شخصیت بالایی داشته باشند؛ چراکه چنین افرادی در شغل معلمی موفق‌تر خواهند بود.

تعارض منافع

نویسندگان اذعان می‌کنند که در این مقاله هیچ نوع تعارض منافی وجود ندارد.

سپاسگزاری

نویسندگان مراتب تشکر خود را از همه مشارکت‌کنندگان این پژوهش اعلام می‌دارند.

ORCID

Seyed Alireza Hashemi		http://orcid.org/0000-0002-0199-2334
Mohsen Shakeri		http://orcid.org/0000-0003-4024-6921
Kazem Barzegar Bafrooei		http://orcid.org/0000-0002-5649-0016
Mahdieh Estabraghi		http://orcid.org/0000-0001-8688-0587

منابع

- ابراهیمی، رؤیا. (۱۳۹۹). تعیین نقش واسطه‌ای تاب‌آوری روان‌شناختی در ارتباط بین ذهن آگاهی و خودکارآمدی خلاق معلمان مدارس استثنایی شهرستان یزد. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه یزد.
- اصلائی، غلامرضا و بهاروندی، اکرم. (۱۳۹۷). مقایسه کیفیت تدریس معلمان زن و مرد مقطع ابتدایی شهرستان اندیمشک در سال تحصیلی ۹۷-۹۶. چهارمین کنفرانس سراسری دانش و فناوری علوم تربیتی مطالعات اجتماعی و روانشناسی ایران، تهران.
- بی‌باک، اسماعیل، بخشایش، علیرضا و برزگر بفرولی، کاظم. (۱۳۹۳). نقش ویژگی‌های شخصیتی، کیفیت آموزشی و توانمندی فردی در نگرش به حرفه معلمی دانشجو معلمان. *مطالعات آموزشی و آموزشگاهی*، ۳(۲)، ۳۱-۹.
- چگینی، طوبی و غلامعلی، مسعود (۱۳۹۷). مسئولیت‌پذیری شخصی و هیجان‌های تدریس در معلمان: نقش واسطه‌ای خوش‌بینی آموزشی، فصلنامه علمی نوآوری‌های آموزشی، ۱۷(۲)، ۷-۲۰.

حسین تبار، فرشته. (۱۳۹۸). بررسی باورهای معرفت‌شناختی با خودکارآمدی و هیجانات تدریس معلمان آموزش ویژه در اجرای برنامه‌ی درسی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه مازندران.

حسینی بافقی، نگار. (۱۳۹۹). مدل‌یابی هیجان‌های تدریس معلمان بر مبنای فعالیت‌های اجتماعی تدریس و مهارت‌های هیجانی - اجتماعی معلمان. توسعه حرفه‌ای معلم، ۵ (۳)، ۶۳-۷۷. حیات، علی‌اصغر، اسمی، کرامت، رضایی، ریتا و نبیثی، پریسا. (۱۳۹۶). رابطه هیجان‌های تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز. پژوهش در آموزش علوم پزشکی، ۹ (۴)، ۲۰-۳۰.

دخت کلنی، سیمین، نامداری، کوروش و عریضی، حمیدرضا. (۱۳۹۲). رابطه بین توانمندی‌های شخصیتی با عملکرد وظیفه‌ای و زمینه‌ای. فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی، ۴ (۱۴)، ۷۵-۹۸.

ربانی، فاطمه، الهامی، سمیرا، قدرتی اصفهانی، زهره و فتح‌اله‌زاده، نوشین. (۱۳۹۷). مقایسه توانمندی‌های شخصیتی، سبک‌های شخصیتی مقابله با استرس و خودکارآمدی در دو گروه از زنان (خانه‌دار و معلم). مجله دانشکده پزشکی، ۶۱ (۱)، ۳۳۰-۳۴۳.

رستگار، احمد، سیف، محمدحسن و عابدینی، یاسمین. (۱۳۹۸). ارائه مدل علی روابط سرمایه‌های روان‌شناختی و هیجانات تدریس: نقش واسطه‌ای خستگی هیجانی. پژوهش‌های کاربردی روان‌شناختی (روانشناسی و علوم تربیتی)، ۷ (۴)، ۷۱-۵۱.

رستگار، احمد، صیف، محمدحسن؛ علی محمدی معدنویی، زهرا و تاجوران، مرضیه. (۱۳۹۹). بررسی نقش واسطه‌ای سرمایه‌های روان‌شناختی در رابطه میان ادراک از رهبری اصیل و هیجانات منفی تدریس معلمان در میان دبیران مقطع متوسطه دوم شهر شیراز. روانشناسی تربیتی، ۱۶ (۵۷)، ۱۴۹-۱۶۹.

عزیزی، معصومه. (۱۳۹۹). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس هیجان‌پذیری در تدریس: رواسازی، اعتباریابی و تحلیل عاملی. فصلنامه پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی، ۸ (۳)، ۵۹-۸۰.

قدم‌پور، عزت‌اله، برزگر بفروئی، مهدی و قره‌ویسیریال، سمیرا. (۱۴۰۰). نقش میانجی توانمندسازی روان‌شناختی در رابطه بین کارآمدی جمعی معلمان و هیجانات تدریس. مطالعات آموزشی و آموزشگاهی، ۱۰ (۲)، ۱۰۷-۱۲۹.

کاوه‌ای، طیبه، عاشوری، احمد و حبیبی، مجتبی (۱۳۹۳). پیش‌بینی رضایت شغلی بر اساس باورهای خودکارآمدی، خودکارآمدی تدریس، استرس شغلی و سطح نیازهای معلمان استثنایی استان لرستان. *تعلیم و تربیت / استثنایی*، ۴ (۱۲۶): ۵-۱۵

کمری، سامان، فولادچنگ، محبوبه و خرمایی، فرهاد. (۱۳۹۹). تبیین علی‌بهریستی تحصیلی بر اساس شناخت اجتماعی، اهداف پیشرفت اجتماعی و هیجان‌های مثبت تحصیلی و اجتماعی. *روانشناسی تربیتی*، ۱۶ (۵۷)، ۱۱۹-۱۴۹.

میرهاشمی روتنه، زهراسادات و شکری، امید. (۱۳۹۷). رابطه باورهای خودکارآمدی ادراک‌شده و تعامل معلم - دانش‌آموز: نقش واسطه‌ای هیجان‌ات معلم. *پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی*، ۶ (۳)، ۳۷-۵۲.

یغما، عادل (۱۳۸۹). معلم در برنامه درسی ملی. *مجله رشد تکنولوژی آموزشی*، ۱ (۲۶): ۳-۲.

References

- Aslani, G., & Baharvandi, A. (2019). *Comparison of teaching quality of male and female primary school teachers in Andimshek city in academic year 2016-2017*. The fourth national conference of knowledge and technology of educational sciences, social studies and psychology of Iran, Tehran. [In Persian]
- Azizi, M. (2021). Investigating the Psychometric Characteristics of the Emotionality in Teaching Scale: Validation, Reliability and Factor Analysis. *Research in School and Virtual Learning*, 8(3), 59-80. [In Persian]
- bibak, E., bakhshayesh, A., & barzegarbfrooe, K. (2014). The role of personality traits, quality of education and individual strengths in pre-service teachers' attitudes towards teaching profession. *Educational and Scholastic studies*, 3(2), 9-31. [In Persian]
- Chegini, T., & Gholamali Lavasani, M. (2018). Personal responsibility and emotions about teaching among teachers: the mediating role of academic optimism. *Educational Innovations*, 17(2), 7-20. [In Persian]
- Chen, J. (2019). Efficacious and positive teachers achieve more: Examining the relationship between teacher efficacy, emotions, and their practicum performance. *The Asia-Pacific Education Researcher*, 28(4), 327- 337
- dokhtkalani, S., & namdari, K. (2013). The Relationship between Character Strengths and Task and Contextual Performance. *Counseling Culture and Psychotherapy*, 4(14), 75-97. [In Persian]
- Ebrahimi, R. (2021). *determine the mediating role of psychological resilience in the relationship between mindfulness and creative self-efficacy of teachers in exceptional schools in Yazd* [Unpublished master's thesis]. University of Yazd. [In Persian]
- Ehrich, J. F., Woodcock, S., & West, C. (2020). The effect of gender on teaching dispositions: A Rasch measurement approach. *International Journal of Educational Research*, 99, 101510.
- Frenzel, A. C., Goetz, T., Stephens, E. J., & Jacob, B. (2014). Antecedents and effects of teachers' emotional experiences: An integrated perspective and empirical test. In P. A. Schutz & M.Zembylas (Eds.), *Advances in teacher emotion research: The impact on teachers' lives* (pp. 129-152). New York: Springer.

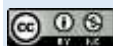
- Gander, F., & Wagner, L. (2021). Character growth following life events? A study on perceived and measured changes in character strengths during the first wave of the COVID-19 pandemic. *European Journal of Personality*. Advance online publication.
- Gander, F., Proyer, R. T., Ruch, W., & Wyss, T. (2012). The good character at work: an initial study on the contribution of character strengths in identifying healthy and unhealthy work-related behavior and experience patterns. *Int Arch Occup Environ Health*, doi 10.1007/s00420-012-0736-x.
- Goetz, T., Becker, E. S., Bieg, M., Keller, M. M., Frenzel, A. C., & Hall, N. C. (2015). The glass half empty: How emotional exhaustion affects the state-trait discrepancy in self-reports of teaching emotions. *PLoS ONE*, 10 (9), e0137441.
- hadampour, E., barzegar bafroei, M., & ghare veysi, S. (2021). The Mediating Role of Psychological Empowerment in Relationship between Collective Teacher Efficacy and Teaching Emotions. *Educational and Scholastic studies*, 10(2), 107-129. [In Persian]
- Hayat A, Esmi K, Rezaei R, Nabiee P. (2017). The Relationship between Academic Emotions and Academic Performance of Medical Students of Shiraz University of Medical Sciences. *Research in Medical Education*, 9 (4) :29-20. [In Persian]
- Hoseyn Tabar, F. (2020). *Investigating epistemological beliefs with self-efficacy and teaching emotions of special education teachers during the curriculum* [Unpublished master's thesis]. University of Mazandaran. [In Persian]
- hosseini, N. (2020). Modeling Teachers' Teaching Emotions Based on Social Practices of Teaching and Socio-emotional Skills. *Teacher Professional Development*, 5(3), 63-77. [In Persian]
- Johnson, B., Down, B., Sullivan, A., Cornu, R. L., Peters, J., Pearce, J. & Hunter, J. (2013). Early career teachers: stories of resilience, an electronic journal for leaders in education, 11(9).
- kamari, S., Fouladchang, M., & khormae, F. (2020). A Causal Explanation of Academic Well-being based on Social Cognition, Social Achievement Goals and Academic and Social Positive Emotions. *Educational Psychology*, 16(57), 119-148. [In Persian]
- kavehei T, ashouri A, habibi M. (2014). Predicting job satisfaction based on self-efficacy beliefs, teachers' sense of efficacy, job stress and Hierarchy of needs in exceptional children's teachers at lorestan province. *J Except Educ*, 4 (126), 5-15. [In Persian]
- Keller, M. M., Frenzel, A. C., Goetz, T., Pekrun, R., and Hensley, L. (2014). "Exploring teacher emotions: a literature review and an experience sampling study," in *Teacher Motivation: Theory and Practice*, eds P. W. Richardson, S. A. Karabenick, and H. M. G. Watt, New York: Routledge, 69–82.
- LaFollette, A. M. (2010). The Values in Action Inventory of Strengths: A test summary and critique. *Graduate Journal of Counseling Psychology*, 2(1), 3.
- Lohbeck, A., & Frenzel, A. C. (2021). Latent motivation profiles for choosing teaching as a career: How are they linked to self-concept concerning teaching subjects and emotions during teacher education training?. *British Journal of Educational Psychology*, e12437.
- Lohbeck, A., & Petermann, F. (2018). Cybervictimization, self-esteem, and social relationships among German secondary school students. *Journal of School Violence*, 17, 472–86.

- McGrath, K. F., & Van Bergen, P. (2017). Are male teachers headed for extinction? The 50-year decline of male teachers in Australia. *Economics of Education Review*, 60, 159-167.
- Mirhashemi rooteh, Z & Shokri, O. (2019). The Relationship between Perceived Self-Efficacy Beliefs with Interpersonal Teacher-Student Behavior: The Mediating role of Teacher Emotions. *Research in School and Virtual Learning*, 6(3), 37-52. [In Persian]
- Moreira-Fontán, E., García-Señorán, M., Conde-Rodríguez, Á., & González, A. (2019). Teachers' ICT-related self-efficacy, job resources, and positive emotions: Their structural relations with autonomous motivation and work engagement. *Computers & Education*, 134, 63-77.
- Nalipay, M. J. N. & Ku, L. (2019). Indirect effect of hopelessness on depression symptoms through perceived burdensomeness, *Psychological Reports*, 122(5), 1618-1631.
- Park, N., Peterson, C., & Seligman, M. E. (2006). Character strengths in fifty-four nations and the fifty US states. *The journal of positive psychology*, 1(3), 118-129.
- Pekrun R, Goetz T, Titz W, Perry RP. (2002). Academic emotions in students' self-regulated learning and achievement: A program of qualitative and quantitative research. *Educational psychologist* 37(2) 91-105.
- Pekrun, R., Linnenbrink-Garcia, L. (2014). *International handbook of emotions in education*. First published, by Routledge, New York and London.
- Pham, L. T. T., & Phan, A. N. Q. (2023). "Let's accept it": Vietnamese university language teachers' emotion in online synchronous teaching in response to COVID-19. *Educational and Developmental Psychologist*, 40(1), 115-124.
- Rabbani, F., Elhami, S., Ghodrati Esfahani, Z., & Fathollahzadeh, N. (2019). Comparison of personality abilities, coping styles, and self-efficacy in two groups of women (housewife and teacher). *Medical journal of mashhad university of medical sciences*, 61(supplement1), 330-343. [In Persian]
- Rastegar, A., Seif, M. H., & Abedini, Y. (2017). Presenting a causal model of relationship between psychological capital and teaching emotions: the mediating role of emotional exhaustion. *Journal of Applied Psychological Research*, 7(4), 51-71. [In Persian]
- Rastegar, A., Seif, M. H., Ali Mohammadi Madanoei, Z., & Tajvaran, M. (2020). Explanation of the Negative Excitements of Teaching Based on Perceived of Authentic Leadership: Mediating Role of Psychological Capital (The High Secondary School Teachers of in Shiraz Province). *Educational Psychology*, 16(57), 149-169. [In Persian]
- Richards, J. C. (2020). Exploring emotions in language teaching. *RELC Journal*, 0033688220927531.
- Ruch, W., Bruntsch, R., & Wagner, L. (2017). The role of character traits in economic games. *Personality and Individual Differences*, 108, 186-190.
- Scherer, R., Siddiq, F., Howard, S. K., & Tondeur, J. (2023). Gender divides in teachers' readiness for online teaching and learning in higher education: Do women and men consider themselves equally prepared? *Computers & Education*, 104774.
- Stahlmann, A. G., & Ruch, W. (2020). Scrutinizing the criteria for character strengths: Laypersons assert that every strength is positively morally valued, even in the absence of tangible outcomes. *Frontiers in Psychology*, 11, 591028.
- Villavicencio, F. T. (2010). The development and validation of the emotionality in teaching scale (ETS). *Educational Measurement and Evaluation Review*, 2 6-23.

- Vylobkova, V., Heintz, S., Gander, F., Wagner, L., & Ruch, W. (2023). Convergence and psychometric properties of character strengths measures: The VIA-IS and the VIA-IS-R. *Journal of Personality Assessment*, 105(1), 14-21.
- Yaghma, A. (2010). Teacher in the National Curriculum. *Educational Technology Development Journal*, 1(26), 2-3. [In Persian]

استناد به این مقاله: هاشمی، سید علیرضا، شاکری، محسن، برزگر بفرونی، کاظم و استبرقی، مهدیه. (۱۴۰۲). بررسی نقش میانجی فضائل و توانمندی‌های شخصیت در رابطه بین جنسیت و هیجان‌های مثبت و منفی معلمان ابتدایی در کلاس درس. *پژوهش‌های رهبری و مدیریت آموزشی*، ۷(۲۵)، ۱۲۳-۱۴۳.

doi: 10.22054/jrlat.2023.72020.1648

Quarterly of Research on Educational Leadership and Management is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.